

BENET CASABLANCAS

ALTER KLANG

Impromptu per a gran orquestra

TRITÓ

Barcelona 2008

REF.: TR 547

© BENET CASABLANCAS I DOMINGO, 2007
© d'aquesta edició TRITÓ, S.L., 2007

PRIMERA EDICIÓ
AGOST 2008

DISSENY COBERTA
MAYA ROLANDO

TRADUCCIÓ A L'ANGLÈS
CHRIS GLADWIN

CORRECCIÓ DE TEXTOS
SIGNES, DISSENY I COMUNICACIÓ, S. L.

CORRECCIÓ DE PROVES
XXXX

MAQUETACIÓ
SIGNES, DISSENY I COMUNICACIÓ, S. L.

IMPRESSIÓ
GRÁFICAS REY

DIP. LEG. B-xx.xxx-2008

ISBN: 978-84-88955-72-2

ISMN: 979-0-69204-477-2 (partitura general)
979-0-69204-478-9 (parts instrumentals)

Tots els drets de qualsevol tipus relacionats amb aquesta obra i qualsevol parts d'aquesta obra estan estrictament reservats, incloent –sense estar hi, però, limitats– els drets per a l'escena, ràdio, televisió, cinema, reproducció mecànica, traducció, impressió i venda.

Per interpretar aquesta obra, de forma completa o parcial, ja sigui amb acompanyament instrumental o de teclat, caldrà obtenir una llicència per escrit de l'Editor. Se'n donaran a conèixer les condicions contra la presentació de la corresponent sol·licitud.

La còpia total d'aquesta obra o de parts separades d'aquesta obra és il·legal i punible de conformitat amb les disposicions de la Llei de la Propietat Intel·lectual vigent.

L'ús de còpies, incloent arranjaments i orquestracions, diferents de les publicades per l'Editor, està prohibit.

Tota consulta haurà de ser adreçada a l'Editor.

Todos los derechos de cualquier tipo relacionados con esta obra y cualquier parte de la misma están estrictamente reservados, incluyendo –pero sin estar a ellos limitados– los derechos para la escena, radio, televisión, cine, reproducción mecánica, traducción, impresión y venta.

Para interpretar esta obra, de forma completa o parcial, ya sea con acompañamiento instrumental o de teclado, hará falta obtener una licencia por escrito del Editor. Las condiciones se darán a conocer contra la presentación de la correspondiente solicitud.

La copia total de esta obra o de partes separadas de esta obra es ilegal y punible de conformidad con las disposiciones de la Ley de la Propiedad Intelectual vigente.

El uso de copias, incluyendo arreglos y orquestaciones, diferentes de las publicadas por el Editor, está prohibido.

Toda consulta tendrá que estar dirigida al Editor.

All rights of any kind with respect to this work and any parts thereof, including – but not limited –to stage, radio, television, motion picture, mechanical reproduction, translation, printing, and selling, are strictly reserved.

License to perform this work, in whole or in part, whether with instrumental or keyboard accompaniment, must be secured in writing from the Publisher. Terms will be quoted upon request.

Copying of either separate parts or the whole of this work, by hand or by any other process, is unlawful and punishable under the provisions of current Copyright laws.

The use of any copies, including arrangements and orchestrations, other than those issued by the Publisher, is forbidden.

All inquiries should be directed to the Publisher:

DRETS D'EDICIÓ RESERVATS PER A TOTS ELS PAÏSOS A:
DERECHOS DE EDICIÓN RESERVADOS PARA TODOS LOS PAÍSES A:
ALL RIGHT RESERVED WORLDWIDE TO:

TRITÓ, S.L.
e-mail: info@trito.es - <http://www.trito.es>
Av. de la Catedral 3, 08002 Barcelona
Ap. de correus 2254, 08080 Barcelona
Tel: (34) 93 342 61 75 - Fax: (34) 93 302 26 70

ALTER KLANG

Impromptu per a gran orquestra

Alter Klang, per a gran orquestra, fou escrita entre els mesos de maig i novembre del 2006, per encàrrec de l'Orquestra Nacional de España, i va ser estrenada el 16 de febrer de 2007 a l'Auditori Nacional de Madrid per la mateixa orquestra, dirigida per Josep Pons, dedicatari de l'obra.

Alter Klang (Sonoritat antiga) és el nom d'una bella i coneguda tela del pintor i també músic Paul Klee, subtitolada pel seu autor «Abstracció sobre fons negre», i que es distingeix per la subtil vibració dels seus ritmes interns, equilibri dinàmic de formes i tonalitats, recòndit alè expressiu i distant lirisme, qualitats aquestes que determinen un tret general de la producció de l'artista suís. L'autor, des de sempre molt sensible al diàleg entre les diferents arts, adopta l'esmentat títol per al seu «Impromptu per a gran orquestra», com a llunyana font d'inspiració i homenatge, sense que d'això se'n derivi cap ànim programàtic, més enllà de la fascinació per les connotacions poètiques del títol, de ressonàncies arcanes i intemporals, fet que li permet aprofundir en l'exploració de l'espai harmònic empresa en les seves darreres obres, amb la recurrència i desenvolupament de determinades harmonies bàsiques i freqüents contrallums tímbrics i texturals, com també en el sentit rítmic que presideix les seves articulacions formals, i en el desplegament de seccions senceres de temps suspès i expressió contemplativa, alienes al fluir temporal.

Aspectes estretament vinculats a l'experiència del pas del temps i al va intent d'aprehendre'l i escapar a la seva tirania que presidien igualment l'anterior obra orquestral de l'autor, *The Dark Backward of Time* (2005), publicada també per Tritó, de la qual la present constitueix un desenvolupament lògic i amb la qual forma, malgrat la seva personalitat pròpia, una certa unitat conceptual i afectiva.

La present obra, de proporcions àmplies i escrita per a un important dispositiu instrumental, tot i que el tractament esdevé sovint genuïnament camerístic, es desenvolupa en un moviment únic, d'animació i tensió creixents, precedit per una introducció *–Lento e calmo–* amb gran protagonisme de la flauta solista, que sols veurà interromput momentàniament el seu curs per un interludi central de temps molt lent i caràcter extàtic. El discurs reprèn tot seguit el seu pols agitat i impetuós generant un ampli procés climàtic que culminarà en un poderós coral del metall. A poc a poc remet la tensió acumulada per donar pas a l'Epíleg, de perfil assossegat i intimista, que actua com un contrapès necessari del procés precedent, recuperant el clima tranquil de l'inici, per a concloure amb una reminiscència del solo de flauta que obria l'obra. Tot plegat dona origen a un discurs molt contrastat on passatges de lluminosa transparència i delicades textures disposades en estrats summament diferenciats, amb un divisionisme quasi impressionista de les parts, es contraposen amb altres de gran plenitud sonora i orquestració rutilant, i on el joc calidoscòpic de polifonies i les seccions *scherzandi* de gran vivesa rítmica, amb intervencions solistes de la fusta de marcat virtuosisme, puntuades per fulgurants llampades de tota l'orquestra,

conviuen amb episodis lírics i pàgines de més gran profunditat expressiva i sonoritats llargament sostingudes.

Des de la seva estrena, *Alter Klang* ha estat interpretada diverses vegades i per diferents conjunts com l'Orquestra Filarmònica de Gran Canaria sota la direcció de Gisele Bendor (Auditorio Alfredo Krauss, Las Palmas de Gran Canaria, 2007) la Nationaal Jeugd Orkest d'Holanda (Amsterdam's Concertgebouw, Rotterdam, Utrecht, Apeldoorn, Antwerp, 2009), la Malmö Symfoni Orkester (2009) i l'Orchestre National de Belgique (Brussel·les, 2009). Casablanca retorna a Klee, desenvolupant la seva fascinació per la producció pictòrica i literària de Klee en la seva recent obra *Retaule sobre textos de Paul Klee*, composta per a soprano, mezzosoprano i piano (2007), també publicada per Tritó.

BENET CASABLANCAS

INSTRUMENTACIÓ

3 Flautes (I, II i III, també Flautí)
2 Oboès
1 Corn anglès
2 Clarinets en Si bemoll
1 Clarinet baix en Si bemoll
2 Fagots
1 Contrafagot

4 Trompes en Fa
3 Trompetes en Do
3 Trombons (tenor-baix)
1 Tuba

Timbales

4 Percussionistes

- I: Marimba, Vibràfon (motor sempre apagat excepte indicació contrària), Xilòfon, Tom-toms (4), Temple Blocks (5).
També: Glockenspiel, Triangle, Cròtals, Pandereta, Maraques, Caixa clara, Wood-blocks (4), Plat suspès (petit).
- II: Glockenspiel, Caixa clara, Cròtals, Campanes tubulars, Claves, Cortina.
També: Marimba, Vibràfon, Xilòfon, Plat suspès, Plat Crash.
- III: Plat suspès (gran, mitjà, petit), Tam-tam (gran), Triangle, Pandereta, Bongos (2), Cascavells, Gong (gran, mitjà, petit), Plat Crash, Wood-Blocks (4), Conga.
També: Vibràfon, Marimba, Temple Blocks, Caixa clara, Maraques.
- IV: Bombo (gran), Maraques, Castanyoles (aguda, greu).
També: Plat suspès, Pandereta, Caixa clara, Cascavells, Claves, Triangle.

(Instruments tocats per més d'un executant: Marimba, Vibràfon, Xilòfon, Glockenspiel, Plats suspesos, Plat Crash, Temple Blocks, Wood-Blocks, Claves, Pandereta, Caixa clara, Triangle, Cascavells, Maraques i Cròtals)

Arpa
Piano, també Celesta

Cordes (mínim recomanat: 16, 14, 12, 10, 8)

DURADA: *ca.* 18'

BENET CASABLANCAS DOMINGO (Sabadell, 1956)

Va dur a terme estudis musicals a Barcelona (amb J. Soler i A. Ros-Marbà) i a Viena (amb F. Cerha i K. H. Füssl). És llicenciat en filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona i doctor en musicologia per la mateixa universitat. La seva obra ha estat distingida amb nombrosos premis nacionals i internacionals (I i III Tribunas de la Fundación Juan March, Ferran Sor de la Generalitat de Catalunya, Ciutat de Barcelona, Musicien's Accord de Nova York, Premi Nacional del Disc, Composer's Arena d'Amsterdam, XVI Òscar Esplà, etc.), i és interpretada per prestigiosos intèrprets (London Sinfonietta, Ensemble Contemporain de Montreal, Arditti Quartet, Ensemble 13 de Baden-Baden, Orchestre de Chambre de Lausanne, Trio à Cordes de Paris, Solistes de Cadaqués, Notabu de Düsseldorf, ONE, OBC, simfòniques de Galícia, Granada, Tenerife, Comunidad de Madrid, RTVE, Hermitage de Sant Petersburg, Malmö, BBC Symphony Orchestra, etc.).

Ha publicat nombrosos estudis sobre temes històrics i analítics (The New Grove, Arietta, Quodlibet), com també el llibre *El humor en la música, broma, parodia e ironía* (Reichenberger, 2000). Ha estat responsable de matèries teòriques a diferents conservatoris del país, director pedagògic de la JONC i professor associat de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, a més de jurat en diversos concursos de composició i interpretació musicals europeus. Actualment és professor convidat de la Universitat d'Alcalá de Henares. L'any 2002 assumí la direcció del Conservatori Superior de Música del Liceu, una responsabilitat que avui compagina amb la composició i la recerca. L'any 2007 li fou concedit el Premi Nacional de Música que atorga la Generalitat de Catalunya.

Material orquestral disponible a:
TRITÓ, S.L.
e-mail: info@trito.es – <http://www.trito.es>
Av. de la Catedral 3, 08002 Barcelona
Tel: (34) 93 342 61 75 – Fax: (34) 93 302 26 70

ALTER KLANG

Impromptu para gran orquesta

Alter Klang, para gran orquesta, fue escrita entre los meses de mayo y noviembre de 2006, por encargo de la Orquesta Nacional de España, y fue estrenada el 16 de febrero de 2007 en el Auditorio Nacional de Madrid por la misma orquesta, dirigida por Josep Pons, dedicatario de la obra. *Alter Klang* (Sonoridad antigua) es el nombre de una bella y conocida tela del pintor y también músico Paul Klee, subtitulada por su autor «Abstracción sobre fondo negro», y que se distingue por la sutil vibración de sus ritmos internos, equilibrio dinámico de formas y tonalidades, recóndito aliento expresivo y distante lirismo, cualidades estas últimas que determinan un rasgo general de la producción del artista suizo. El autor, desde siempre muy sensible al diálogo entre las distintas artes, adopta dicho título para su «Impromptu para gran orquesta», como lejana fuente de inspiración y homenaje, sin que de ello se derive ánimo programático alguno, más allá de la fascinación por las connotaciones poéticas del título, de resonancias arcanas e intemporales, lo que le permite profundizar en la exploración del espacio armónico emprendida en sus últimas obras, con la recurrencia y desarrollo de determinadas armonías básicas y frecuentes contraluces tímbricos y texturales, así como en el sentido rítmico que preside sus articulaciones formales, y en el despliegue de secciones enteras de tiempo suspendido y expresión contemplativa, ajenas al fluir temporal.

Aspectos estrechamente vinculados a la experiencia del paso del tiempo y al vano intento de aprehenderlo y escapar a su tiranía que presidían igualmente la anterior obra orquestal del autor, *The Dark Backward of Time* (2005), de la que la presente constituye un desarrollo lógico y con la que forma, a pesar de su personalidad propia, cierta unidad conceptual y afectiva.

La obra, de proporciones amplias y escrita para un importante dispositivo instrumental, aunque el tratamiento deviene con frecuencia genuinamente camerístico, se desarrolla en un movimiento único, de animación y tensión crecientes, precedido por una introducción *–Lento e calmo–* con gran protagonismo de la flauta solista, que sólo verá interrumpido momentáneamente su curso por un interludio central de tempo muy lento y carácter extático. El discurso retoma seguidamente su pulso agitado e impetuoso generando un amplio proceso climático que culminará en un poderoso coral del metal. Poco a poco remite la tensión acumulada para dar paso al Epílogo, de perfil sosegado e intimista, que actúa como un contrapeso necesario del proceso precedente, recuperando el clima tranquilo del inicio, concluyendo con una reminiscencia del solo de flauta que abría la obra. Todo ello da origen a un discurso muy contrastado donde pasajes de luminosa transparencia y delicadas texturas dispuestas en estratos sumamente diferenciados, con un divisionismo casi impresionista de las partes, se contraponen con otras de gran plenitud sonora y orquestación rutilante, y donde el juego caleidoscópico de polifonías y las secciones *scherzandi* de gran viveza rítmica, con intervenciones solistas de la madera de acusado virtuo-

sismo, puntuadas por fulgurantes destellos de toda la orquesta, conviven con episodios líricos y páginas de mayor hondura expresiva y sonoridades largamente sostenidas.

Desde su estreno, *Alter Klang* ha sido interpretada varias veces y por distintos conjuntos como la Orquesta Filarmonica de Gran Canaria bajo la dirección de Gisele Bendor (Auditorio Alfredo Krauss, Las Palmas de Gran Canaria, 2007), la Nationaal Jeugd Orkest de Holanda (Amsterdam's Concertgebouw, Rotterdam, Utrecht, Apeldoorn, Antwerp, 2009), la Malmö Symfoni Orkester (2009) y la Orchestre National de Belgique (Bruselas, 2009). Casablanca retorna a Klee, desarrollando su fascinación por la producción pictórica y literaria de Klee en su reciente obra *Retablo sobre textos de Paul Klee*, compuesta para soprano, mezzosoprano y piano (2007), también publicada por Tritó.

BENET CASABLANCAS

INSTRUMENTACIÓN

- 3 Flautas (I, II y III, también Flautín)
- 2 Oboes
- 1 Corno inglés
- 2 Clarinetes en Si bemol
- 1 Clarinete bajo en Si bemol
- 2 Fagotes
- 1 Contrafagote

- 4 Trompas en Fa
- 3 Trompetas en Do
- 3 Trombones (tenor-bajo)
- 1 Tuba

Timbales

- 4 Percusionistas
 - I: Marimba, Vibráfono (motor siempre apagado excepto indicación contraria), Xilófono, Tom-toms (4), Temple Blocks (5).
También: Glockenspiel, Triángulo, Crótalos, Pandereta, Maracas, Caja clara, Wood-blocks (4), Plato suspendido (pequeño).
 - II: Glockenspiel, Caja clara, Crótalos, Campanas tubulares, Claves, Cortina.
También: Marimba, Vibráfono, Xilófono, Plato suspendido, Plato Crash.
 - III: Plato suspendido (grande, mediano, pequeño), Tamtam (grande), Triángulo, Pandereta, Bongos (2), Cascabeles, Gong (grande, mediano, pequeño), Plato Crash, Wood-Blocks (4), Conga.
También: Vibráfono, Marimba, Temple Blocks, Caja clara, Maracas.
 - IV: Bombo (grande), Maracas, Castañuelas (aguda, grave).

También: Plato suspendido, Pandereta, Caja clara, Cascabeles, Claves, Triángulo.

(Instrumentos tocados por más de un ejecutante: Marimba, Vibráfono, Xilófono, Glockenspiel, Platos suspendidos, Plato Crash, Temple Blocks, Wood-Blocks, Claves, Pandereta, Caja clara, Triángulo, Cascabeles, Maracas y Crótalos)

Piano, también Celesta
Arpa

Cuerda (mínimo recomendado: 16, 14, 12, 10, 8)

DURACIÓN: *ca.* 18'

BENET CASABLANCAS DOMINGO (Sabadell, 1956)

Llevó a cabo estudios musicales en Barcelona (con J. Soler y A. Ros-Marbà) y en Viena (con F. Cerha i K. H. Füssl). Es licenciado en filosofía por la Universidad Autónoma de Barcelona i doctor en musicología por la misma universidad. Su obra ha sido distinguida con numerosos premios nacionales e internacionales (I y III Tribunales de la Fundación Juan March, Ferran Sor de la Generalitat de Catalunya, Ciutat de Barcelona, Musicien's Accord de Nueva York, Premio Nacional del Disco, Composer's Arena de Amsterdam, XVI Òscar Esplà, etc.), y es interpretada por prestigiosos intérpretes (London Sinfonietta, Ensemble Contemporain de Montreal, Arditti Quartet, Ensemble 13 de Baden-Baden, Orchestre de Chambre de Lausanne, Trio à Cordes de Paris, Solistes de Cadaqués, Notabu de Düsseldorf, ONE, OBC, sinfónicas de Galicia, Granada, Tenerife, Comunidad de Madrid, RTVE, Hermitage de San Petersburgo, Malmö, BBC Symphony Orchestra, etc.).

Ha publicado numerosos estudios sobre temas históricos y analíticos (The New Grove, Arietta, Quodlibet), así como el libro *El humor en la música, broma, parodia e ironía* (Reichenberger, 2000). Ha sido responsable de materias teóricas en diferentes conservatorios del país, director pedagógico de la JONC (Jove Orquestra Nacional de Catalunya) y profesor asociado de la Universidad Pompeu Fabra de Barcelona, además de jurado en varios concursos de composición e interpretación musicales europeos. Actualmente es profesor invitado de la Universidad de Alcalá de Henares. En el año 2002 asumió la dirección del Conservatorio Superior de Música del Liceo de Barcelona, una responsabilidad que hoy en día compagina con la composición y la investigación. En el año 2007 le fue concedido el Premio Nacional de Música que otorga la Generalitat de Catalunya.

Material orquestal disponible en:
TRITÓ, SL
e-mail: info@trito.es – <http://www.trito.es>
Av. de la Catedral 3, 08002 Barcelona
Tel: (34) 93 342 61 75 – Fax: (34) 93 302 26 70

ALTER KLANG

Impromptu for full orchestra

Alter Klang, for full orchestra, was commissioned by the Orquesta Nacional de España and written between the months of May and November 2006. It was premiered on 16 February 2007 at the Auditorio Nacional de Madrid by the same orchestra, conducted by Josep Pons, to whom the work is dedicated.

Alter Klang is the name of a beautiful and well-known canvas by the painter Paul Klee, who was also a musician. It was subtitled «Abstraction on a black background» by the artist. It is distinguished by the subtle vibration of its internal rhythms, the dynamic equilibrium of its forms and colours, its recondite expressive air and distant lyricism, those qualities that constitute one of the general traits in the Swiss artist's work. The composer, who has always been very sensitive to dialogue between the arts, adopted the above-mentioned title for his «Impromptu for full orchestra» by way of a homage and a distant source of inspiration, without this supposing any real influence apart from a certain fascination with the poetic connotations of the title, with its arcane and timeless resonances. This enabled him to go deeper into the exploration of harmonic space, undertaken in his recent works with the recurrence and development of certain basic harmonies and frequent contrasts of timbre and texture, and also in the rhythmic direction that presides over his structural articulations, and in the deployment of whole sections of suspended time and contemplative expression, extraneous to the temporal flow.

Aspects closely linked to the experience of the passing of time and the vain attempt to apprehend it and escape from its tyranny, which similarly dominated the composer's previous orchestral work, «The Dark Backward of Time» (2005), also published by Tritó, of which this piece constitutes a logical development and with which it displays, despite having its own personality, a certain conceptual and emotional unity.

The present work, of generous dimensions and written for a large orchestra, although it is often treated in the style of genuine chamber music, unfolds in a sole movement of growing tension and liveliness. It is initiated by a 'Lento e calmo' introduction, with the flute soloist playing an important role, and it is later only momentarily interrupted by a very slow, central interlude with an ecstatic character. The discourse soon regains the same excited and impetuous pace and generates a general build-up culminated by a vigorous brass chorale. Little by little, the accumulated tension diminishes and gives way to the sedate and intimate Epilogue, which acts as a necessary counterweight to the preceding process, returning to the calm atmosphere of the introduction and concluding with a reminiscence of the flute solo that opened the work. Taken as a whole the work offers a deeply contrasted discourse where passages of luminous transparency and delicate texture are arranged in heavily differentiated strata, with an almost impressionist divisionism of the parts, and counterpoised by others with a great fullness of sound and dazzling orchestration. And

where the kaleidoscopic play on polyphony and the scherzando sections of great rhythmic liveliness, with solo woodwind performances of notable virtuosity punctuated by bright flashes from the whole orchestra, coexist with lyrical episodes and passages of great expressive depth and sustained sonority.

Since its premiere *Alter Klang* has been performed many times by numerous orchestras such as the Orquesta Filarmónica de Gran Canaria under the direction of Gisele Ben-Dor (Auditorio Alfredo Krauss, Las Palmas de Gran Canaria: 2007) and the Dutch, Swedish, Belgian premieres by the Nationaal Jeugd Orkest of the Netherlands (Amsterdam's Concertgebouw, Rotterdam, Utrecht, Apeldoorn, Antwerp; 2009), Malmö Symfoni Orkester (2009) and the Orchestre National de Belgique (Bruxelles; 2009). Casablancas returns to Klee, developing his fascination for Klee's artistic and literary output in his recent work *Rerecords on texts by Paul Klee*, composed for soprano, mezzo-soprano and piano (2007), also published by Tritó.

BENET CASABLANCAS

SCORING

3 Flutes (I, II, and III also Piccolo)

2 Oboes

1 English Horn

2 Clarinets in B flat

1 Bass Clarinet in B flat

2 Bassoons

1 Contrabassoon

4 Horns in F

2 Trumpets in C

3 Trombones (tenor-bass)

1 Tuba

Timpani

4 Percussionists

I: Marimba, Vibraphone (motor off throughout if not indicated), Xilophone, Tomtoms (4), Temple Blocks (5).

Also: Glockenspiel, Triangle, Crotales, Tambourine, Maraccas, Snare Drum, Wood-blocks (4), Suspended Cymbal (small).

II: Glockenspiel, Snare Drum, Crotales, Tubular Bells, Claves, Chimes curtain.

Also: Marimba, Vibraphone, Xilophone, Suspended Cymbal, Crash Cymbals.

III: Suspended Cymbal (large, medium, small), Tamtam (large), Triangle, Tambourine, Bongos (2), Sleigh Bells, Gong (large, medium, small), Crash Cymbals, Wood-Blocks (4), Congas.

Also: Vibraphone, Marimba, Temple Blocks, Snare Drum, Maraccas.